

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kürcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

Megjelen hetenként háromszor:

vasárnap, kedden és pénteken : **ESTI**
Egyes szám ára 4 kr.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtnak helyben:

Stark Nándor könyv- és papírkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók

Hirdetésekre nézve

A lap egy oldala 24 helyre van beosztva
Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden
beiktatástól külön 30 kr.
Hirdetések Stark Nándor könyvkereske-
desében is felvetettek.

Bermentetlen levelek csak ismert kezek
től fogadtnak el.

Nyilttér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Szentés, 1891. április 13.

Lapunk múlt számában irtuk, hogy a Haris család — miután házukra itt vevő nem került — fel akarja a piacon levő, roskadó és közterünket kétségtelenül csufító Haris házat építeni, hogy azt kellőképpen értékesíthesse.

Ezt a hirt annyiban, hogy ezen, különben díszes piacterünket dísztelentítő ház végre leromboltatik és helyét egy, a kor izlésének megfelelő épület foglalja el, örömmel regisztráltuk; de egyébként a Haris család ezen terve gondolkodásba ejt bennünket; mert a szentesi közönség régóta foglalkozik azon eszmével, hogy a Haris-féle porta helyén a városháza díszes palotáját lássa idővel. — S mivel a Haris család azért akar itt építeni; mert a teleknek megfelelő áron gazdája nem került, annál fogva joggal vethető fel az a kérdés, hogy: hol is lesz hát a városháza, melynek építése elvégre is sokáig már nem késhet?

Ugy tudjuk, hogy a polgármester alku-
dozott is erre a portára és pedig városháza
építése céljából. — Mire ment ezen alkuban,
hol akadt fel a fonala a kérdésnek? azt nem
tudjuk; de mi nyíltan felvetjük a kérdést,
hogy: hol is lesz hát az a városháza, mely-
nek építése már sokáig úgy sem késhet?

Azt mondják sokan, hogy legyen a vá-
rosháza ott, ahol ma van, s akkor a város-
nak nem kell telket venni és ezzel is keve-
sebbe kerül az építkezés.

Mi ezt az eszmét a városra nézve pénz-
ügyi szempontból feltétlenül károsnak tartjuk.
— Mert a városháza mai telke, még ha a
közbeneső utca hozzácsatoltatik is, oly szá-
bálytalan, hogy erre olcsón építkezni nem
lehet. A telek e szabálytalansága az építke-
zésnél elnyeli egy drága telek árát. — Erről
egyébiránt az építési technika adhat bővebb
felvilágosítást.

De bármiként menjen is az az építkezés
a városháza mai telkén, egy bizonyos, és ez
az, hogy itt külön haszonnal, a városra
nézve gazdaságosan, pénzügyileg kifizetőleg
építkezni nem lehet; mert bármily drága
épületet emeljen is a város a városháza
ma telkére, ott a hivatalok számára szükséges
helyeken kívül más alkalmat nem hozhat létre,
míg hogy ha a Haris-féle telken épít a vá-
ros, ezt az építkezést keresztül viheti úgy,
hogy a befektetett tőke kamatát is behozhatja.

Itt ugyanis fel lehet a városházát építeni
úgy, mint azt az ország legtöbb modern
építkezésénél látjuk, hogy az épület alja üz-
leti helyiségekül szolgál. S ha van Szen-
tesen alkalmas hely, éppen a Haris-féle telek
az, melyet e tekintetben a legelőnyösebben
lehet kihasználni. De telekszabályossága itt

magát az építkezést is sokkal előnyösebbé és
olcsóbbá teszi, s nincs kétségünk az iránt, hogy
ha a város ezt a telket méltányos áron meg-
szerezheti és itt építi fel a városházát úgy,
hogy az épület utcai vonalát mind boltokká
alakíttatja, akkor ez az épület oly jövedelmi
forrása lesz Szentés városának, mely az épi-
tési tőke kamatát tisztán behozza, s így meg-
győződésünk az, hogy a város külön terhel-
tetés nélkül csakis e helyen emeltethet köz-
hivatalai számára egy megfelelő palotát.

Felhívjuk tehát a városi hatóság figyel-
mét e körülményre annyival is inkább; mert
a város közönsége előtt, mint tudjuk, külön-
ben is rokonszenves eszme az, hogy ez a
telek, ha méltányos áron lehetséges, város-
ház építési célra megvétsék.

Panszlavizmus és ritualizmus
az alföldön.

Mottó: „E körmös sasokat
rópólni ne tanítsd.”

Dugonics András.

I.

A hazai lapok e napokban közölték a hirt,
hogy a tiszai evang. egyházkerület törvényszéke
Daxner egyházfelügyelőt, aki értelmi szerzője volt a
hmustyai panszláv lazádnak, mely tavaly oly sok
port vert fel, s melyet csak katonai hatalommal
lehetett elnyomni, hivatalvesztésre ítélte.

A mi panszlavjaink itt a Körös-Tisza-Maros
vidéken egészen más viszonyok között élnek.

Itt ugyanis — mint azt legújabbban a „Dejepis
Uhorska” című könyv ismertetésével kapcsolatban
felmerült tények bizonyítják, — némely, arra hiva-
tott közegek nem a panszlavokat üldözik, hanem a
tótok között meg-megnyilatkozó magyar lelkeket
akarják a szent inquisitio eszközeivel boldogítani,
hogy így a panszláv-kérdést egyszersmindenkorra le-
veggyék a napirendről.

Ezek, valahányszor a lapok az alföldi panszlavok
aknamunkájának egy-egy feltűnőbb és gyanús jelen-
ségere rámutatnak, mindannyiszor Bocska, Bethlen,
Rákóczy stb. neveivel hozakodnak elő és a magyar
protestantizmus érdemeire hivatkoznak, hogy bebi-
zonyítsák, miképp itt, az alföldön — panszlavok nin-
csenek. Ezeket használják pajzsul azon nyílak ellen,
melyekkel a koronként felháborodó hazafias közvé-
lemény a titokban működő alföldi panszlavok sere-
gét akarja tönkretenni.

Valóban ideje, hogy a magyar közvélemény
tisztába jöjjön az iránt: kik azok, akik minden egyes
felmerülő panszláv jelenségnek ritualis színezetet
adnak és így felekezeti féltékenység felköltése által
az illető felekezeten belől, minden panszlávellenes
akciót és magyar irányu mozgalmat csirájában el-
fojtsanak?!

Az ez irányban való vizsgálódáshoz érdekes
anyagot szolgáltat a „Békésmegyei Hírlap”-nak múlt
évi december 10-iki száma. Ennek „A békés-csanádi
tótok” című cikkéhez csatolt jegyzetben ez olvasható:
A „Národny Hlásnyik” f. évi április 5-iki számában
egy Medgyes-Bodzásról keltezett cikk jelent meg,
melynek írója örömmel adja tudtára a lap olvasói-
nak, hogy a csabaiak a kincstártól 4000 holdnyi

birtokot vásároltak, melyen falut alapítanak, szláv
iskolákat építenek stb. Cikkét ezen szavakkal végzi:
A hmustyaiakat, az új-kornak eme vértanuit, szívünk-
ből sajnáljuk és annyi szenvedés után nekik minden
jót kívánunk. Maga az Isten jöjjön segítségükre és
gyógyítsa meg ama nagy sebeket.*

Tehát a b.-csabaiak legújabb telepítvényén, hol
az evangélikusok szláv iskolát építenek stb., a távol
gömörmegei panszlavok, akiknek nyílt lázadását kato-
nai hatalommal kellett elnyomni, — vértanuk gya-
nánt tiszteltetnek. És a medgyes-bodzásaiak azt kíván-
ják ezeknek, hogy az őket üldöző polgári és egy-
házi hatósággal szemben, maga az Isten jöjjön se-
gységükre!

Vajjon jutott-e észébe Zsilinszky Mihály urnak,
a békési ág. hitv. evang. egyházmegye felügyelője-
nek, hogy a nevezett megyei lap által reprodukált
és a békés-csabai tótok között nagyon elterjedt
„Národny Hlásnyik”-ban megjelent panszláv cikk
írója elien inquisitiot kérjen, — úgy, amint azt leg-
újabbban a „Szentési Lap” egy cikke miatt egy, ha-
zafias irányban működő lelkész ellen elrendelni
kívánta volna?

Nem! Mert hisz akkor a saját eszméi és gon-
dolatai ellen is meg kellett volna fujnia a harci
riadót! Ugyanis a vértanaság eszméje a panszláv-
vokra alkalmazva, — egyenesen tőle származik.

Midőn néhány évvel ezelőtt a pozsonyi lyceum-
ból néhány tanulót ki kellett csapni azért; mert a
„Szalás” nevű politikai panszláv-klubba — az iskolai
törvények dacára, titokban eljárattak, — akkor
Zsilinszky Mihály ur ezeket írta e tárgyról egy
egyházi lapba:

„... Talán meggyőztük őket vétségök nagy-
sága felől? Hiszen nyilvános deklaratióban utasítják
vissza az ellenük emelt vádakot (hogy t. i. panszláv-
vok volnának). Idegen (panszláv) lapokban részlete-
sen beszélnek el az inquisitio lefolyását. Mártírok
gyanánt rokonszenvesen fogadják őket azok is, akik
eddig nem ismerték! — Nem hiszem, hogy az ité-
let ezt akarta volna elérni. De elérte, sőt elért több-
bet, nevezetesen azt, hogy azok az ifjak és azoknak
minden rokonsága halálos ellensége lesz a magyar-
ságnak. Ez az egy bizonyos, uraim! Ez uraim, az
eltaszítás és gyűlölség-terjesztés politikája. Pedig ne-
künk még a muszkából is magyart, vagy legalább
magyarbarátot kellene csinálnunk, ha öntudatos po-
litikusok lennénk. Annál inkább kellene megtartanunk
és megmentenünk saját hitsorsosainkat, akiken kü-
lönben is minden kóbor (magyar) újdondász szeret
egyet-egyet rugni, ha lehet.**)

Tehát létezik egy irány, melynek hívei mártý-
rokat látnak a kicsapott panszláv-tanulóknak; de
azt nem veszik észre, minő csodálatos mártýrtisze-
let kultiváltatik az alföldi szláv-iskolák környékén azon
rokonszenven alapján, melynek a fentebbiekben oly
szép megokolását láttuk?! — Vannak, akik mint
öntudatos politikusok a „muszkából” is akarnak „ma-
gyarokat” csinálni; de azt nem látják, hogy a békés-
csanádi tótokat a panszlavok — lapjaik segítségével —
muszkákka akarják nevelni. A kik a magyarok ha-
lálós ellenségeivel, a panszlavokkal nem megütközni,
hanem velők kibékülni akarnak, hogy őket keblőkre
ölelhessék és így megmenthessék. — A kiknek egy
hitsorsos kedvesebb, ha mindjárt panszlavizmus miatt
törvényesen el is ítéltetett, — mint a panszlavokat
üldöző magyar lapok munkásai, akikben csak kóbor

* L. „Egyetértés” 1888. okt. 12-iki számában a „Nem-
zetiségi kérdés” című cikket.

ujdonlásokat látnak, s a kiknek mesterségét nem a leghizelgőbb jelzőkkel tisztelik meg.

Ki ne látná ezekben a humanizmusnak a színtelen hazafiassággal való csodálatos keverékét, mely alól nagyon is kilóg a *ritualizmusnak* és felekezeti elfogultságnak lólába?!

Ezen irány hívei nem kis mértékben kompromittáltak magokat az ismeretes *Venich-féle* eset alkalmával is.

Az evang. bányakerületnek 1886-ban Budapesten tartott közgyűlésén *Thebusz* János zólyomi lelkész felvetette a kérdést: hogyan lehet az, hogy Szerényi püspök *Venich* csabai tanítót a Zsedényi-ánnummal jutalmazta, holott az illető a pánszláv lapokba szokott irogatni és pánszlávesszémeket terjeszt a nép között? — A püspök azzal védekezett, hogy neki nincs tudomása az illetőnek pánszláv üzenetéről. *Zsilinszky* és *Achim*, mint az egyházmegye elnökei, azt hozzák fel melegségükül, hogy az egyházmegye nem *Venichet*, hanem *Bella* Jánost ajánlotta a püspöknek kitüntetésre.

A lapok keményen megtámadták ezért a püspököt. De felvetették azon kérdést is, hogyan türehet a b.-csabai egyház évek kosszu sora óta egy pánszláv tanítót a maga kebelében? *Zólyomban* vették észre a bajt — írta az „Egyetértés,” ** mely a b.-csabai egyház testét veszedelmes fekélyként évek óta emészt. És ha a zólyomi esperesség derék képviselőjének eszébe nem jut a békési evang. esperesség elnökségét interpellálni e tárgyban, ki tudja, hogy a nevezett tanító meddig nevelhetne volna a b.-csabai lutheranus csemetéket pánszláv szellemben és hány-szor vehette volna még fel a Zsedényianumot?

Erre, *Zsilinszky* felügyelő ugyancsak az „Egyetértésben” *** ezeket felelte:

„Ténynek és pedig konstatait ténynek nevezi azt, ami még csak gyanuképen volt állítva és aminek igaz volta csak a rendes vizsgálat folytán fog kiderülni. Cikkirő nem ismeri az „audiatur et altera pars” elvét. Nem gondolkozott a felett, hogy ha a nevezett tanítónak *ártatlansága* fog kiderülni, miféle elégtételt fog neki adni a sérelemért, melyet becsületén ilyen szavak által elkövet. Avagy azt gondolja, hogy annak a *Venich* tanítónak becsülete nem éppen olyan becses, mint akárcsi másnak a magáé?*

** L. „Egyetértés” 1888. okt. 12-iki számát.

*** L. „Egyetértés” 1888. okt. 16-iki számát: „Válasz ifj. J. K. urnak, *Zsilinszky* Mihály.”

A vizsgálat tényleg elrendeltetett *Venich* tanító ellen, melynek vezetésével *Zsilinszky* felügyelő és *Achim* Ádám esperes bizattak meg. Ennek eredményéről az 1889. évi kerületi gyűlés jkönyvében ez olvasható:

„Püspök ur előterjesztésének kapcsán a tavalyi jkönyv 6. pontjára való hivatkozás mellett, *Achim* Ádám békési főesperes jelenti, hogy a békési esperesség felügyelője, *Zsilinszky* Mihály, valamint maga a főesperes és a csabai iskolaszék vizsgálatot tartottak a tavalyi jkv. 6. pontjában segélyezett és hazaelle-nes magaviselettel vádolt néptanító ellen. Jelenti továbbá, hogy a vizsgálat során a felsorolt vádak, *semminemű igazolást nem találtak*. Tudomásul szolgál.”

Helyi és megyei hírek.

— **Névnapi üdvözlés.** Tegnap Gyula napja volt, mely alkalmából Horváth Gyulát, városunk diszpolgárat Szentos város tisztikara a tanács nevében táviratilag üdvözölte. A tanácsn kívül Szentos városából 32 távirati gratuláció kereste fel Horváth Gyulát, mint városunk népének közszeretete tárgyát. Horváth Gyula mindenkinek külön táviratilag mondott köszönetet a megemlékezésért.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést tettük: Özv. Abaffy Zsigmond városi mérnök és leánya: Abaffy Irma férjével: Abaffy Ferenc és gyermekeivel; Abaffy Károly és neje Belicay Róza gyermekeivel, Abaffy László és neje Mátffy Julia gyermekeivel, — ugy számos rokonuk nevében mélyen elszomorodott szívvél jelentik a forrón szeretett fiu, testvér és rokon: ifju *Abaffy Zsigmond* megyei irnoknak f. évi április 12-en d. e. fél 11 órakor, hossz-szas szenvedés után, életének 32-ik évében történt elhunytát. A boldogultnak hült tetemei 1891. évi április 14-én d. u. 4 órakor fognak az I. t. 249. sz. a. házból az ágost. evang. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni. — Szentos, 1891. április 12. Áldás emlékére! — Béke poraira!

— **Önálló törvényhatóság.** Szentos városának önálló törvényhatósággá leendő atalakulása kérdésében Sarkadi polgármester, mint a szűkebb körű bizottság elnöke, az egyes szaktisztviselőket a szükséges adatok megszerzése és bejelentésére hívta fel.

— **Tizenkettedik órában.** Ismételten felhívjuk az adózók figyelmét azon körülményre, hogy

adóhátralékaikat holnap, azaz f. évi április 15-éig befizetni el ne mulasszák; mert különben elvesztik ama jogukat, hogy a jövő évi országgyűlési képviselőválasztás alkalmával szavazattal éljenek. Választókul ugyanis az 1874. XXXIII. és 1875. VI. t. c. értelmében csak azok vételnek fel, akik összes — tehát nemcsak egy évi — adóhátralékaikat f. évi április 15-éig befizetik.

— **Kegyeltes** ajándékkal lepték meg a szentesi ref. egyházat a helybeli polgári leányiskola kézimunkát tanulói növendékei. Egy szép terítéket készítettek ugyanis az urvacsora osztásánál használni szokott kis asztalra. Az egyháztanács ezen ajándékot elfogadta s a növendékeknek és Gonda Juliska tanítónőnek köszönetet szavazott.

— **Városi közgyűlés** nem lesz a héten. — Mint értesülünk, a polgármester a jövő héten fogja a városi közgyűlést összehívni.

— **Beküldetett.** *Hol a pártatlanság?* T. szerkesztő ur! Tisztelettel felkérem ezen alábbi soraim szives közlésére: A „Szentos Vidéke” vasárnapi számának vezércikkében a többek között az is foglaltatik, hogy *Toth* Kálmán városi adóügyi tanácsnok napok óta párbajban utazgat, ami pedig sehogy sem egyeztethető össze az adózó polgárok érdekeivel.* — Nem kelek védelmére *Toth* Kálmán városi adóügyi tanácsnoknak, csupán azt vagyok bátor kérdezni, hogy ha a nevezett lap szerkesztősége a más szemében meglátja a szálkát, miért nem látja meg a magáéban a gerendát? Mert dr. *Cicatricis* Lajos vármegyei főszolgabíró ugyanazon idő alatt szintén párbajban utazott; de ezt a megye hivatalos lapja nem találja a megyei adminisztráció érdekében összeférhetlennek. Ez hát az a pártatlanság?! — *Egy igazán pártatlan szentesi adófizető.*

— **Esküvő.** *Kohn* Sarolta kisasszonyt, *Kohn* Farkas kedves leányát, ma délután 3 órakor vezeti oltárhoz a helybeli izr. templomban Wellisz Soma Ceglédről.

— **Regále kártalanítás.** A szolnoki kir. törvényszék Szentos város közönsége részére, a szelevényi határban levő néhány négyyszögöl földterülete után, mint szelevényi közbirtokos részére, 8, *mond nyolc kr.* regále kártalanítási összeget állapított meg, s erről a hatóságot a tegnapi napon értesítette is.

— **Borjukiállítás.** A f. hó 18-án tartandó tavaszi országos vásár alkalmával a csongrádmegyei gazdasági egyesület által rendezendő borjukiállításnál

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA

Az ügyvéd tárcája.

— Regény két kötetben. — 42

Írta *Hugó Alfréd.*

A „Szentosi Lap” számára fordította:

M. MAYER IDA.

A játszma Gumbinner nyerte meg, mely körülmény csak fokozta különben is vig hangulatát.

Ezzel vége lévén a játéknak, mindketten nyugalomra tértek.

A következő nap reggelén Gumbinner nem jelent meg a reggelihez. Brigittának feltűnt e szokatlan jelenség s aggodalmának kifejezést adandó, így szólt Reinhardhoz:

— Különös, hogy az öreg ur ma ily sokáig alszik. Nem vett ön észre szobájában semmi zajt?

Reinhard, ki egyik reggeli lap olvasásában volt elmerülve, sápadtan tekintett Brigittára.

— Mit mondott? — kérde mintegy álmából magához térve.

— Semmit. Csak azt kérdeztem, hogy nem hallott-e ön valami zajt uraatyja szobájából? — felelt Brigitta.

— Nem, a közoktatásügyi minister tegnap tartott érdekes beszéde annyira lekötötte figyelmemet, hogy nem hallottam. Hát még most sincs itt atyám?

Brigittát bántotta, hogy Reinhardot nem nyugtalanítja atyjának elmaradása, azért a szemrehányás hangján így szólt hozzá:

— Meg nem foghatom, hogy ön ebben mi különöset sem lát s oly rendkívül hideg vérrrel ül székében.

— S ugyan miért nyugtalanoknám egy olyan vélt zaj miatt, amelyről még azt sem tudjuk, hogy valóban az atyám szobájában történt-e? Ellenkezőleg örülök; mert bizonyára jó alma van.

— Lehetne olyan is, amely után nincs ébredés . . . .

— Mit mondott? — kiáltá Reinhard székéről felugorva s vallon ragadva az asszonyt, — olyan álom, amely után nincs ébredés? Hogy értsem ezt? Hisz az öreg ur éjfélkor még a legderültebb hangulatban tért nyugalomra?

— Nos? Ez még éppen nem bizonyítja az ellenkezőt, — válaszolt Klausné, belső felindulástól reszkető hangon s egyre fokozódó nyugtalansággal, — már sokan feküdtek le vidáman és egészségesen, reggelre azonban halva találtattak ágyaikban.

Reinhard gondolatokba merülve, néhány percig fel s alá járkált a szobában. Majd Klausné előtt megállva, kérde:

— S hogy jött ön ezen gondolatra?

— Tudj’ Isten; de olyan különös sejtelmeim vannak. Mióta e házban vagyok, először történik meg, hogy Gumbinner ur nem jelent meg a reggelihez. Fel kellene őt költeni, Reinhard ur.

Reinhard igenlőleg bólintott fejével, mire Brigitta gyorsan eltűnt, Reinhard pedig ismét nagy léptekkel járt fel s alá a szobában, mi közben zárt ajkai körül félelmetes mosoly játszott.

Pár perc múlva Brigitta ezen kijelentéssel tért vissza:

— Az ön és atyja ura hálószobája közötti ajtó be van zárva. Önnél van a kulcs?

— Nincs, — felelt Reinhard nagy szemeket meresztve, — atyám zárhatta be; de hogy mi okból? azt nem tudom. Hallott valami zajt?

— Nem.

Reinhard ismét gondolatokba merült, kevés vártatva azonban így szólt Klausnéhoz:

— Bizonyosat kell tudnunk, azért kérem, hogy kopogtasson atyám ajtaján.

— S ha nem kapok feleletet?

— Ugy feltörjük az ajtót.

— Erre nincs szükség. Van egy kulcsom, mely lyel a ház minden zárja felnyitható, — válaszolt Klausné, — Gumbinner ur azon eshetőségre készítette, ha netán az ő távollétében erre szükség lenne.

— Helyes. Vegye tehát magához e kulcsot, s ha feleletet nem kap, nyissa fel az ajtót.

Brigitta sietve távozott, Reinhard pedig az ablakhoz lépve, merően nézett ki az utcára.

Mintegy tíz perc telhetett el kínos várakozás közben, midőn egyszerre egy velőt rázó kiáltás reszkettette meg a házat.

Reinhard rosztat sejtve, atyja szobájába sietett, melyből Brigitta ép azon percben lépett ki kezeit tördelve, midőn Reinhard oda ért.

— Meghalt! Meghalt! — kiáltá Brigitta, miközben könnyei pataként omoltak szeméből, — sejtelmem nem csalt: Gumbinner ur meghalt a hit vigasztaló szava nélkül.

Reinhard térdeire ereszkedett atyja halalos ágya előtt s Brigitta hallani vélte zokogásait.

— Csendesen mult ki, — folytatta a hű asszony meghatottan, — s ez vigasztaló. Gumbinner ur jó ember, a szegényeknek atyja és a rosznak ellensége volt, így a mindenható irgalmas bírāja lesz!

(Folytatása következik.)

Légen szárított természetes istálló trágya

darabokban vagy zuzott állapotban

Neumann testvérek

aradi cégtől, 50 százaléknál több szerves anyaggal.

VEGYI ELEMZÉS:			
Viz	8	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	3.16
Szerves alkatrészek	35	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	2.90
Hamu	57	Káli	1.45
Vizben oldható vilsav	1.28	Vilsavas (phosphorsavas) káli	2.46

Ára: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasútállomáshoz szállítva, zuzott állapotban 200 forint. — Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátországon és Szlavónia részére:

Szávoszt Alfonsnál BUDAPESTEN, V., Arany János-utca 11

hol minden felvilágosítás készséggel megadatik

1—3

Csász. és kir. szabadalom 17513—43258. sz.

Hüttl vízhatlan védanyaga

nedves falak és falazatok szárazzá tételére védmalterban. A magas cs. és kir. hadügyminiszterium által megpróbált és a katonai építő hatóságoknak legjobban ajánlott Kizárólagos gyártmánya: 1—5

Posnansky és Strelitz vegyészeti kátrányanyag-, facement és asphalt-gyárának. Wien, Maximilianstrasse 11.

HÜTTL vízmentes védanyaga, mely a magas cs. és kir. közös hadügyminiszterium rendeletére több helyt alkalmaztatott, kitűnő anyagnak bizonyult nedves épületek szárazzá tételénél.

HÜTTL vízhatlan védanyaga sem víz, sem más sav által meg nem támadható, a földben nem rothadt, semmi által tönkre nem tétetik, állandóan ruganyos marad, sem hideg, sem meleg által meg nem reped.

HÜTTL anyagával készült épületek azonnal lakhatók.

Használati utasítással szívesen szolgálunk, melynek alapján a kőművesek bármely munkát végezhetnek az anyaggal.

A magas csász. és kir. közös hadügyminiszterium a Hüttl-féle védanyagra vonatkozólag a következő átiratot intézte hozzánk:

Cs. és kir. közös hadügyminiszterium
3. oszt., 671. sz.

Posnansky és Strelitz Bécs, Maximiliánstrasse 11.

Kérelme folytán megengedte a közös hadügyminiszterium, hogy a „Hüttl-féle vízhatlan anyag” elárúsítására vonatkozó prosp-ktusában hivatkozhatik azon ténnyre, hogy a közös hadügyminiszterium ezen anyagot építő hatóságainak melegen ajánlja.

Bécs, 1891. február 18.

A közös hadügyminiszter helyett:
J. Hermann, vezérőrnagy.

Tessék meggyőződni róla, hogy a

Zacherlin

valóban a legkitűnőbb szer minden rovar ellen, miután ez, mint semmi más egyéb szer, a legmeglepőbb erővel és gyorsasággal irt ki minden meg levő férget, hogy még csak nyoma sem marad. Legcélszerűbb használati módja a porlító készülék, a ráillesztett Zacherlin takarítóval. A **Zacherlint** nem szabad valamiképpen a közönséges rovarporokkal összetéveszteni; mert a **Zacherlin valódi különlegesség**, mely sehol és soha sem kapható másképp, mint lepecsételt palackokban ZACHERLIN J. felirattal ellátva.

1—10

Aki tehát Zacherlint kér és annak fejében valami port, papírzacskóban vagy dobozokban elfogad, okvetlen és mindig meg van esalva. **Valódi minőségben kapható:**
Bágyossy József, Kesztenhártos: Vágo Gábor.
Dobray Sándornál. Csongrád: Holzer Már, Mágocs: Rosner Zsigmond.
Szentese: Szépe Károly, ifj. Vécsey Sándor. Roster Zsigmondnál.